

Euroopa Liit
Ühtekuuluvusfond

Eesti
tuleviku heaks

KESKKONNAMINISTEERIUM

KESKKONNAAGENTUUR

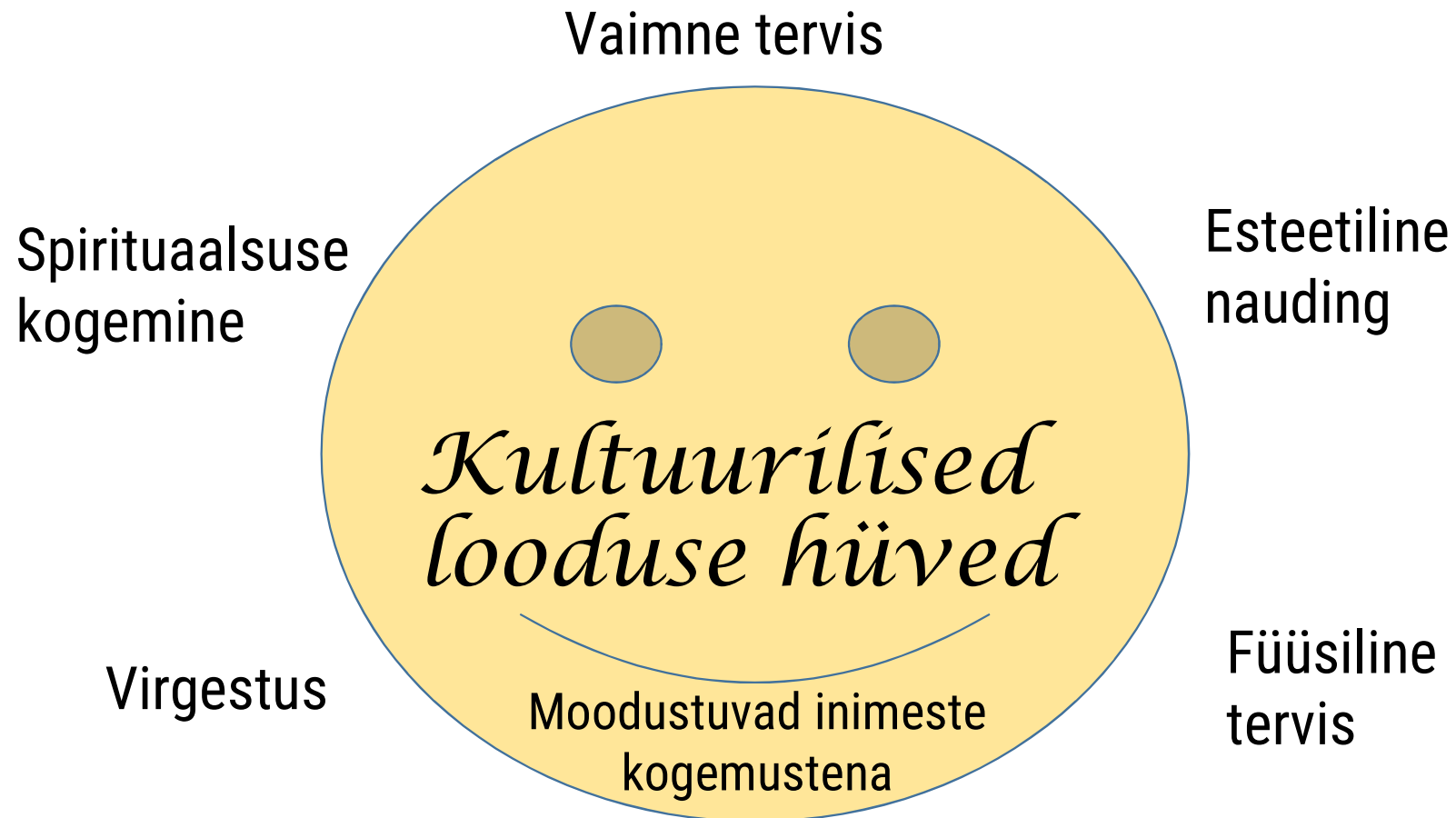
www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

Looduse panus meie vaimsesse heaolusse: looduse ilu, puhke-, haridus-teaduslik ja religioosne väärtus

Liina Remm, Tartu Ülikool
Madli Linder, Keskkonnaagentuur

*Ökosüsteemide seisundi ja looduse hüvede üleriigiline hindamine ja kaardistamine –
ELME projekti tulemuste avalik seminar 29.10.2020*

ELMEs käsitletud KULTUURITEENUSED

Rekreatsioon	eri puhkamistegevuste, jahipidamise, orienteerumisspordi, matkamise, loodusvaatluste potentsiaal, elupaikade virgestusväärtuse eksperthinnang
Vaikus ja eraldatus	kaugus kõigest mürarikkast, vaimne puhkus
Inspiratsiooni ja esteetiliste kogemuste pakkumine ning nende reproduktsioon	maalid, loodusfotod, sh sotsiaalmeedia
Pühad ja sümbolse väärtusega looduse elemendid	looduslikud pühapaigad, ristipuud, looduslikud rahvussümbolid jm
Hariduslik, teaduslik väärtus	haridus- ja teadustöösse panustavad looduslikud paigad

Foto: Kadri Aan

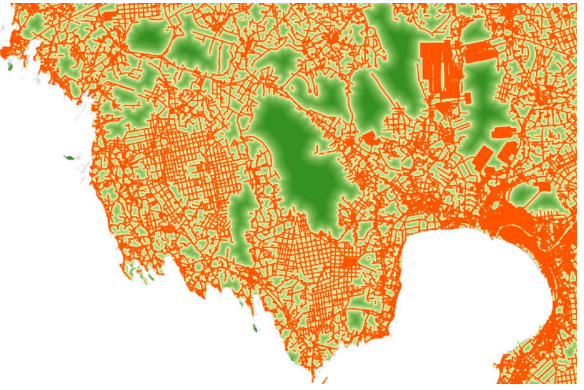

Foto: Keskkonnaagentuur

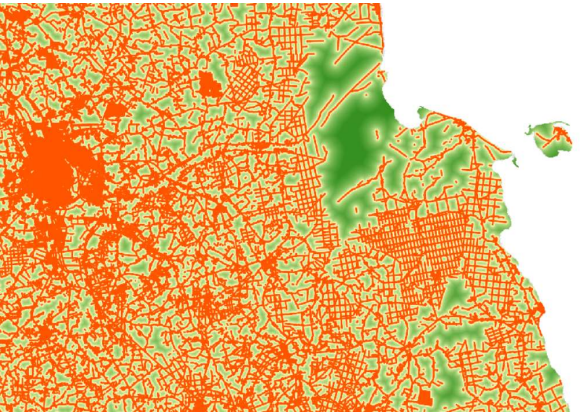

Foto: Kadri Aan

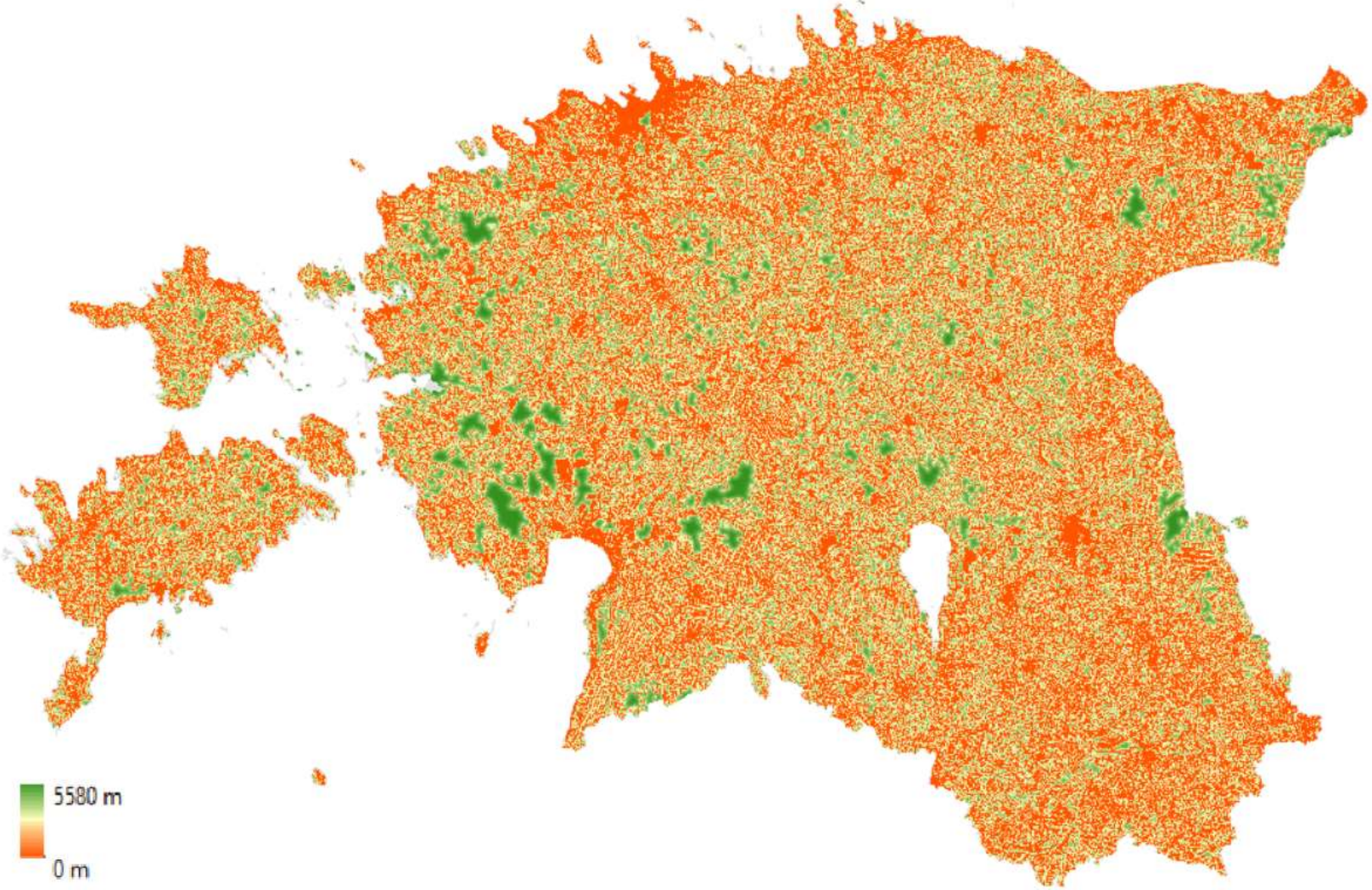
Puhkus looduses – kust saaks vaikust ja rahu?

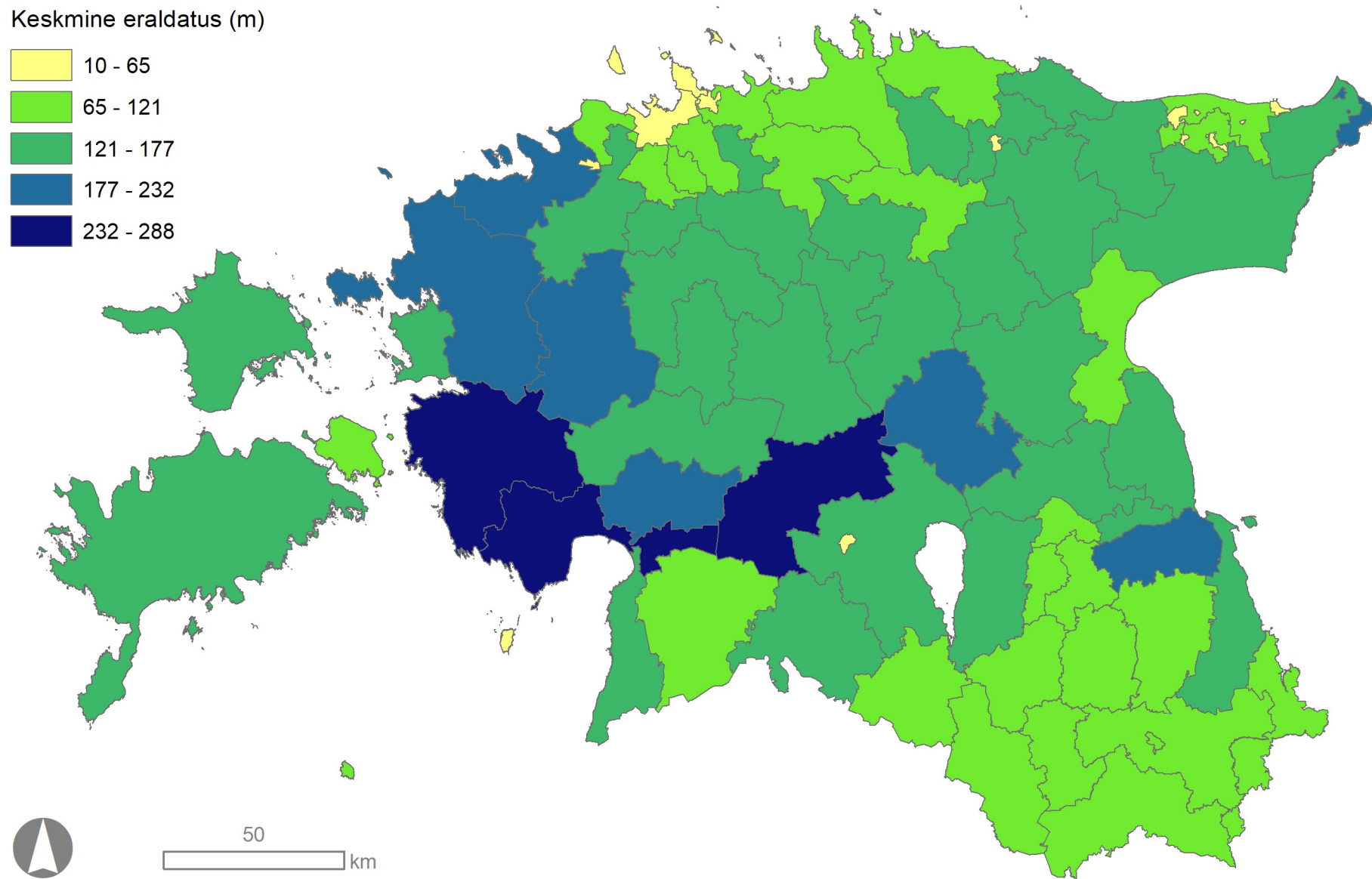
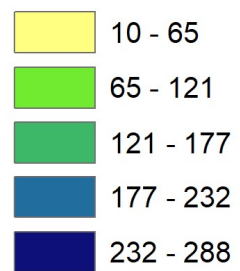
Pärnumaa sooderikas ala

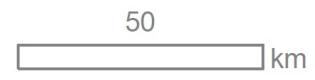
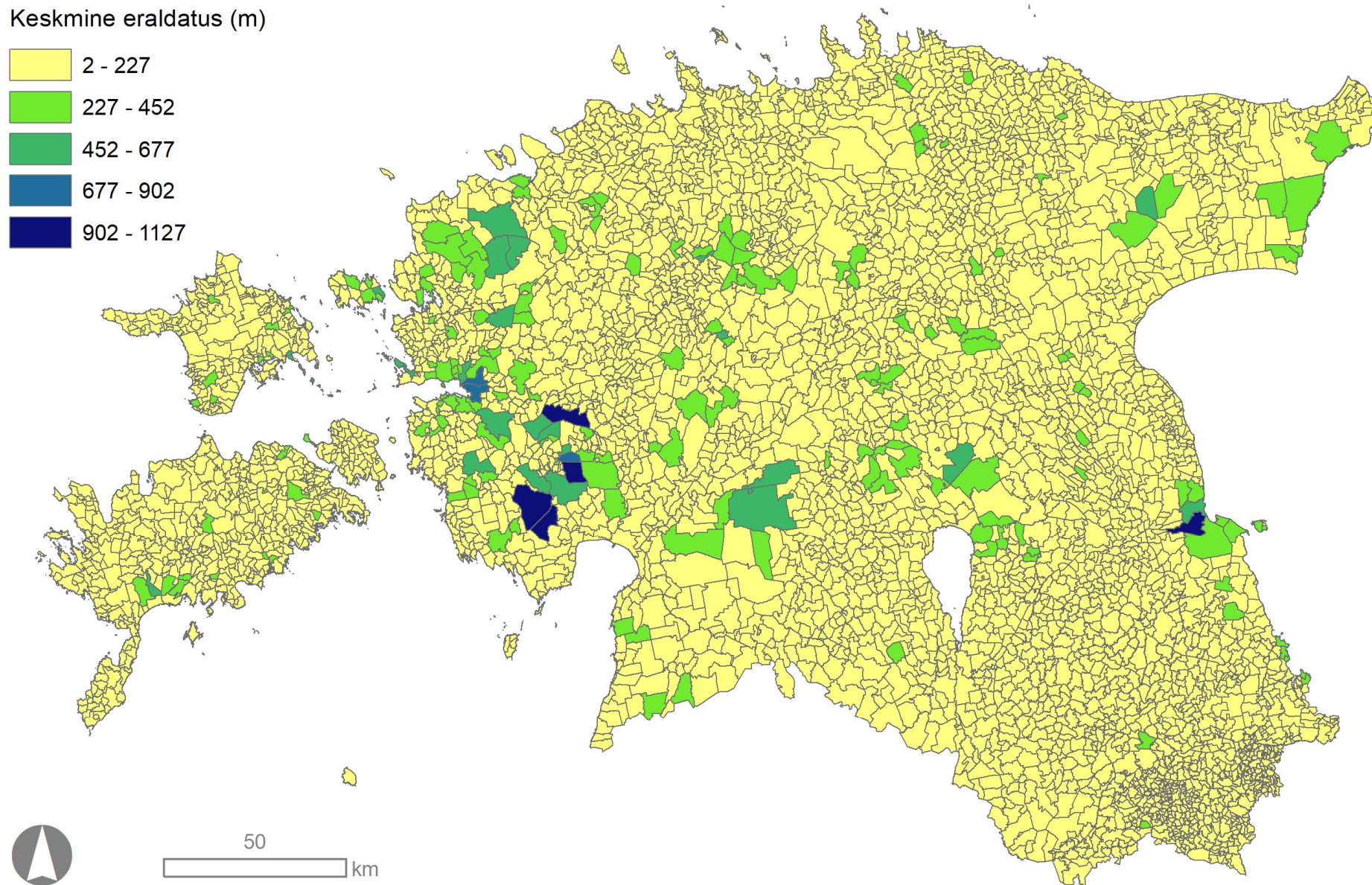
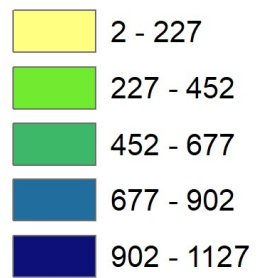
Tartumaa Emajõe Suursoo ja Järvelja metsadega ala

Keskmine eraldatus (m)

Keskmine eraldatus (m)

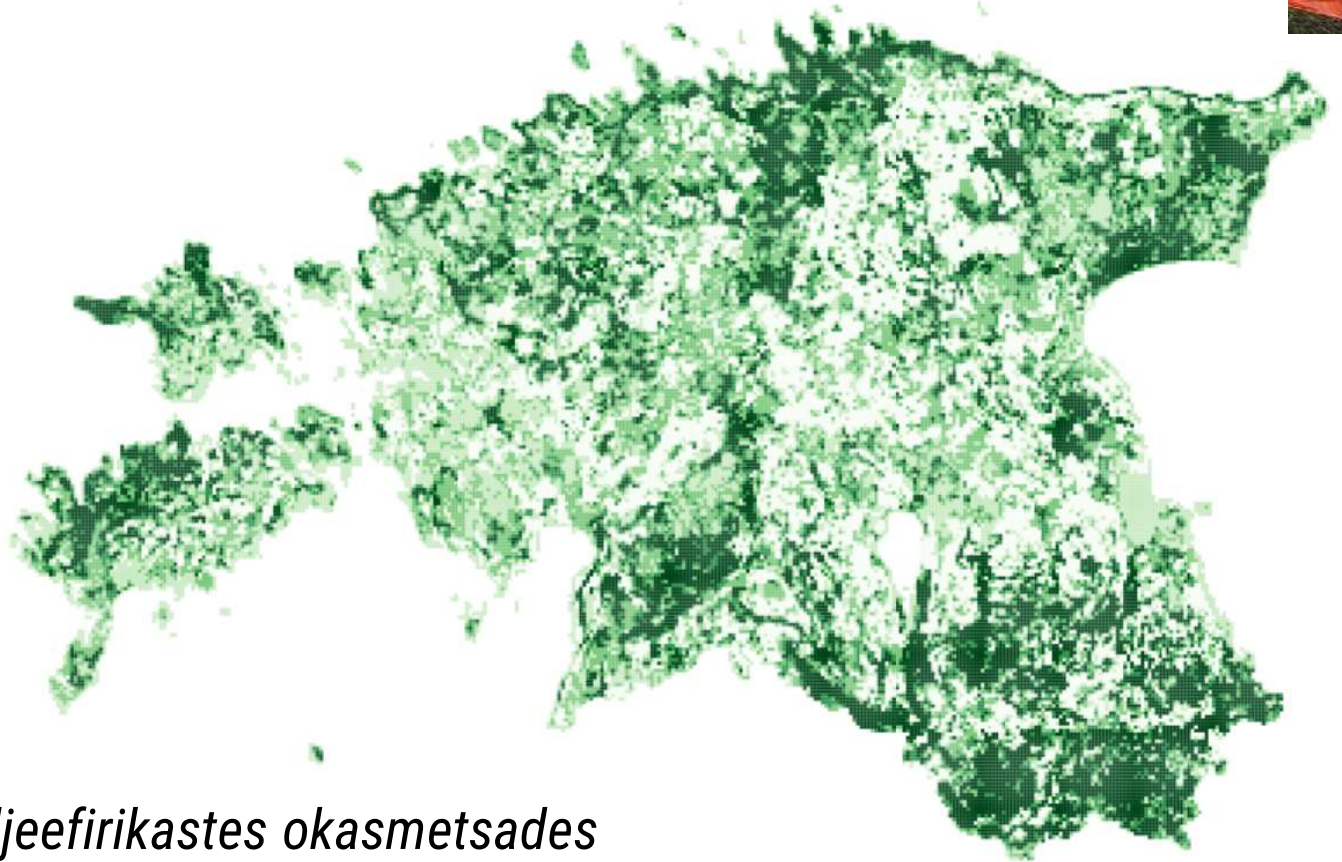
Aktiivne puhkus looduses – võimalused orienteerumisspordiks

Orienteerumisjooksu- maastikud

Kaardid 2015–2017 (EOL)

Corine maakate, reljeefjoonte
tihedus

Rohkem kaarte reljeefirikastes okasmetsades

Parimad paigad matkamiseks ja looduslike huviväärsustega tutvumiseks

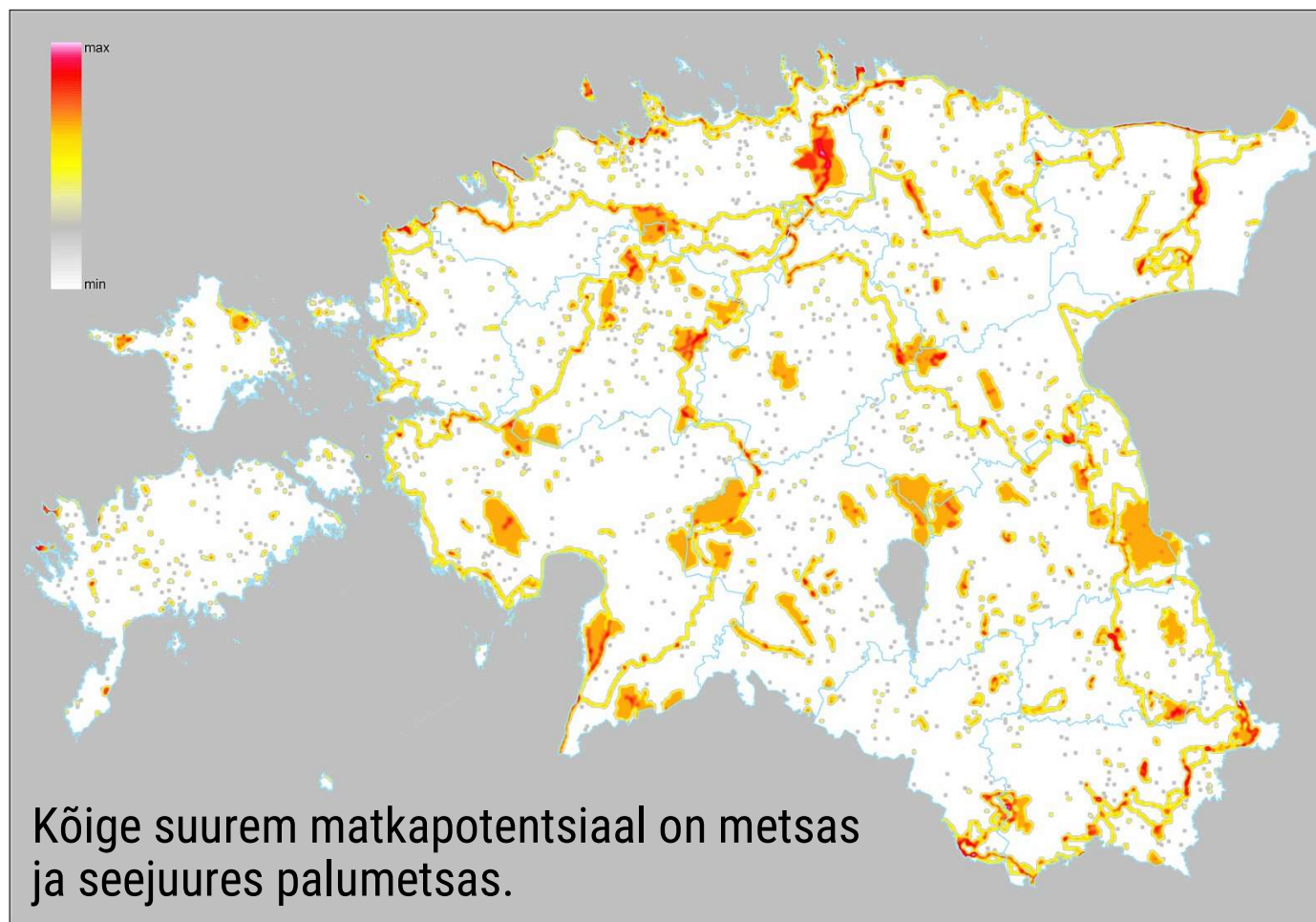
Looduslikud huviväärsused (2729):

- puud, puude grupid
- allikad
- rändrahnud, kivikülvid
- pinnavormid: koopad, meteoriidikraatrid, luited, aluspõhjapaljandid, kosed, joad, kärestikud ja joaastangud, karstivormid ja -alad, kuppelmaastiku elemendid jm

Rekreatsioonitaristu objektid (767):

- jalgratta-, matka- ja õpperajad, matkateed
- vaatetornid ja -platvormid
- telkimisalad, puhke- ja lõkkekohad, parkimistaskud ja parklad, metsamajad ja -onnid

Andmeallikad: RMK, Keskkonnaamet, EELIS: kaitstavad üksikobjektid, ürglooduse objektid, Geodata Arenduse atlase andmebaas

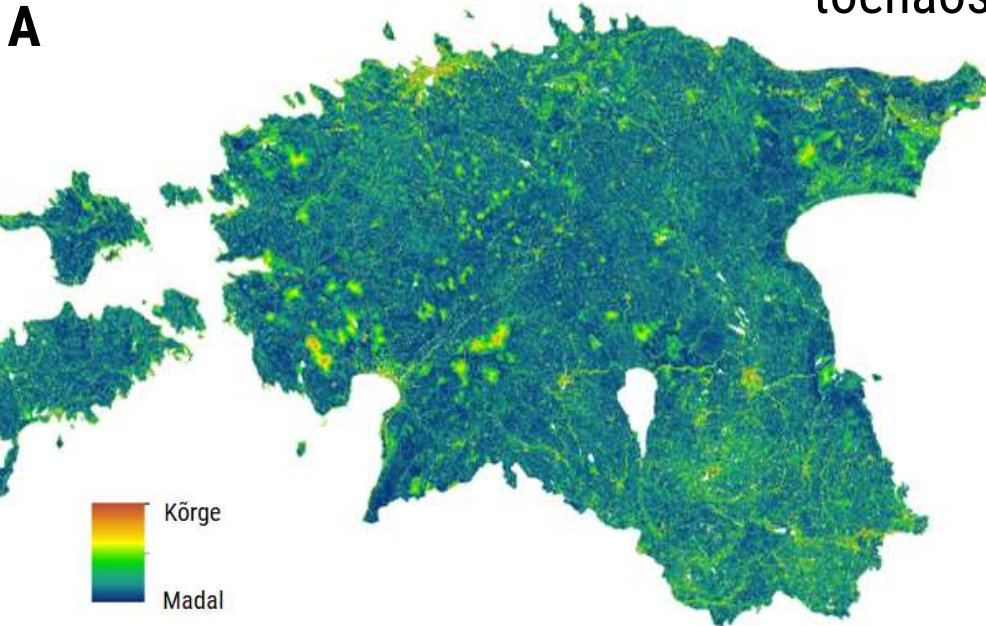

Kõige suurem matkapotentsiaal on metsas ja seejuures palumetsas.

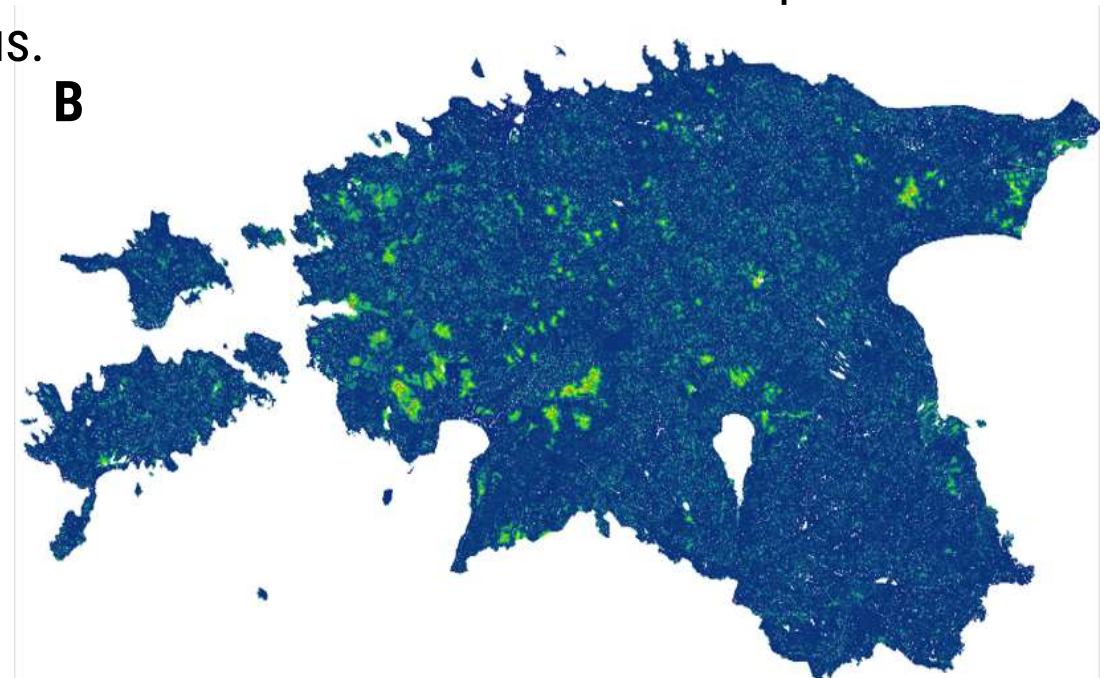

Parimad paigad loodus- fotograafiaks

- Sotsiaalmeediast pärinevate koordinaatidega varustatud loodusfotod jaotati pildituvastusprogrammiga Clarifai kategooriatesse „maastikuvaatlused“, „virgestustegevused“, „elustikuvaatlused“
- Sarnastesse kohtadesse mudeldati looduse pildistamise tõenäosus.

Fotografeerimise eelistused seonduvad asustusega.

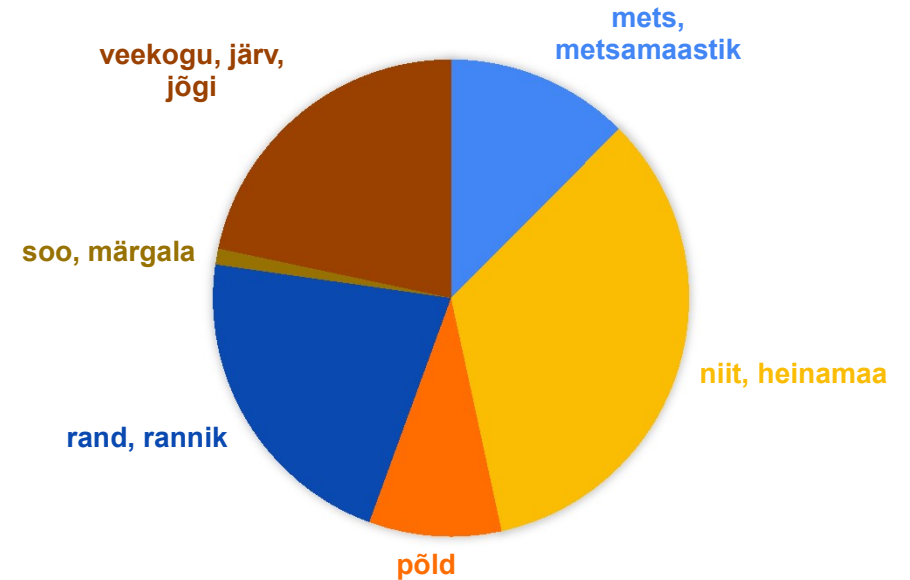
„Eraldatuse“ andmetega korrigeeritud eelistused – tõstab esile piirkonnad, kus maastikuvaatluste tegemiseks on inimesed olnud valmis kaugemalt kohale sõitma.

INSPIRATSIOON LOODUSEST – maastikumaalid

Esmasena kujutatud elupaigatüüpide jaotus Eesti maastikumaalidel

Eesti maastikumaali analüüs

- Eesti Kunstimuuseumi maalikogu (6541 maali), Eesti Rahva muuseumi kunstikogu (800 maali), Enn Kunila kunstikolleksioon (27 maali)
- Analüüsitud 7368 maali, neist 16% on maastikumaalid.
- Ca 30 näitajat iga maali kohta, sh info esmase/teisese elupaigatüübi ning võimalusel seisundiklasside kohta.
- Info kujutatud liikide/tegevuste/vaadete kohta

Lepo Mikko, Pandivere kõrgustikult (EKM j 7065 M 3246)

Kristiina Kaasik, Kadakad lumes (EKM j 19932 M 5280)

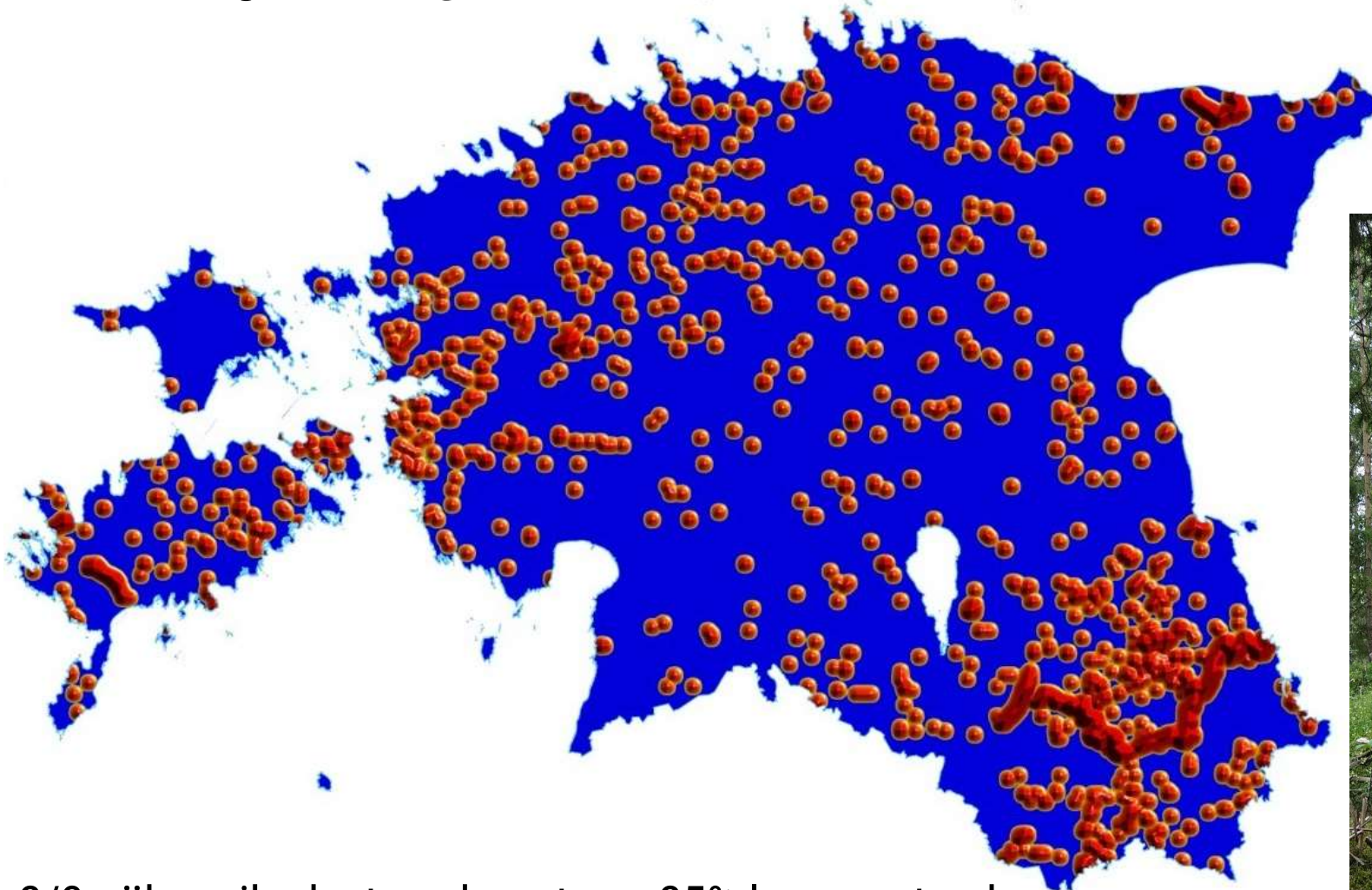

Magda Zoege von Manteuffel, Metsamaastik (EKM j 3900 M 2542)

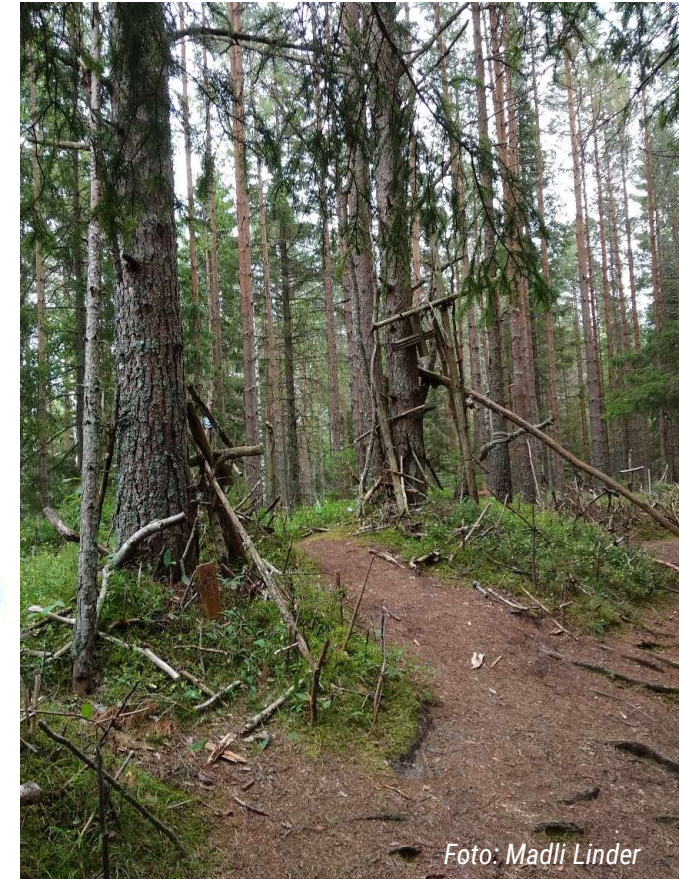
Konrad Mägi, Saaremaa motiiv. Enn Kunila kunstikolleksioon.

Pühad ja religioossed loodusväärtused

Andmeallikas: looduslike pühapaikade andmekogu

2/3 pühapaikadest asub metsas, 25% laanemetsades.

Foto: Madli Linder

Ökosüsteemide haridus-teaduslik potentsiaal – elurikkuse seirekohad

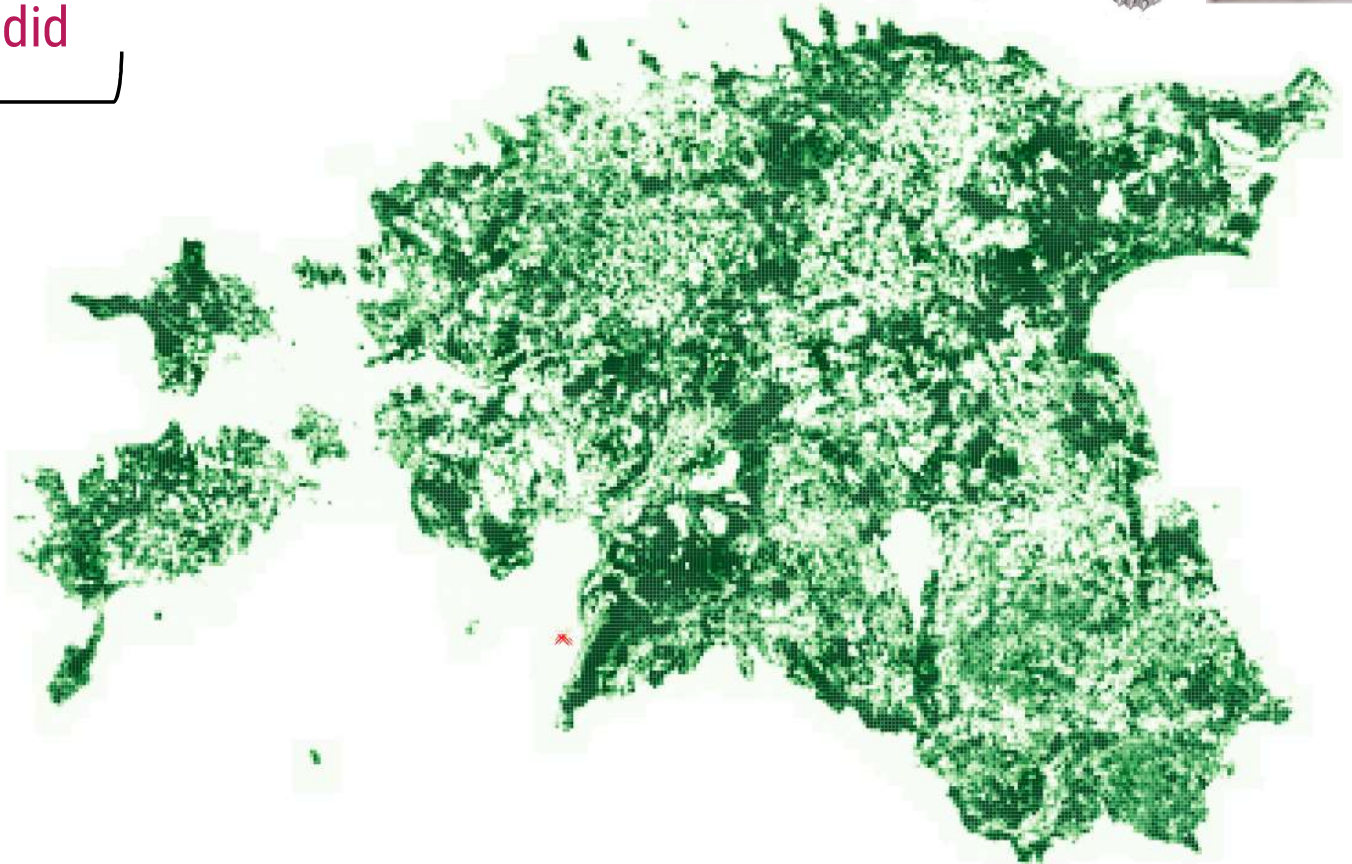

Andmeallikad: EELIS, KESE

Kultuuris tähenduslikud liigid: hundi elupaigaeelistus

Jäljeloendus, GPS-kaelusega hundid

ELME baaskaart ->
soode ja avamaastike vältimine, metsa
eelistamine
*liikumisbarjäärid arvestamata

Euroopa Liit
Ühtekuuluvusfond

Eesti
tuleviku heaks

KESKKONNAMINISTEERIUM

KESKKONNAAGENTUUR

www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

Ettekandjate tänusõnad:

... teistele analüüsis osalenutele: Oleksandr Karasov, Aveliina Helm, Ain Kull, Tambet Kikas, Jane Remm, Siiri Külm, Miguel Villoslada jt

... andmete andjatele: Eesti Orienteerumisliit, Hiite Maja, RMK, Keskkonnaamet, Keskkonnaagentuur, Geodata Arendus

... kaasamõtlejatele: Merit Otsus, Kaja Lotman, Ahto Kaasik, Eve Veromann, Tea Tullus, Jürgen Aosaar, Helen Sooväli-Sepping, Kalev Sepp, Pikne Kama, Eleri Kautlenbach, Elen Neito jt